

VÍC NEŽ KNIHOVNA

Z HISTORIE KNIHOVNY – 6. ČÁST

Osud knihovny během 2. světové války

V roce 1937 se knihovna s 25 000 svazky řadila k největším lidovým knihovnám republiky! O rok později začala nabízet dodnes oblíbenou službu, a to rezervaci knih. Výše poplatku za rezervaci tehdy činila 1 Kč za každý svazek. Do dnešní doby se tento poplatek zvýšil o pouhých 5 Kč! Čítárna v tomto roce lákala na časopisy věnované nejrůznějším zájmům (turistika, sport, loutkové divadlo, ženské práce, domácí hospodářství, automobilismus). Nabízela i francouzské a německé deníky, úřední místní věstníky a sbírky zákonů. Velmi vstřícným krokem knihovny bylo osvobození nezaměstnaných od ročního poplatku (po předložení průkazu o nezaměstnanosti). Důvodem k tomuto kroku byla pravděpodobně snaha vyrovnat pokles návštěv v předchozím roce.

Prostory čítárny pro mládež

Do života Berouna i jeho knihovny opět začala zasahovat válka. V září 1939 zabral městský úřad místnost půjčovny a čítárny pro mládež. Knihovní rada i Josef Poch se však nevzdali a snažili se zajistit běžný chod knihovny. Josef Poch chtěl šířit knihy i mezi obyvatele vzdálenějších částí města. Od městské správy proto získal souhlas k vybudování poboček knihovny na Závodí a na Zavadilce. Na Závodí však pobočka zřízena nebyla, jelikož místnosti ve školní budově, které jí byly přiděleny, potřebovala škola. Pobočka na Zavadilce byla otevřena 3. ledna 1940, ale nebylo jí dopřáno dlouhého života. Zavřena byla již po dvou letech a stejný osud stihl i čítárnu pro dospělé. Vládní komisař města se činil, aby lidem cestu k české knize co nejvíce znepříjemnil. Snižovány byly i finanční prostředky pro knihovnu. A nesmíme zapomenout na povinné vyřazování knih. Josef Poch však vyřazování brzdil a časopisy, o kterých byl přesvědčen, že by se vyřazením navždy ztratily, tajil. Snažil se jen na nejnutnější míru omezit nákup říšské propagační literatury, tuto literaturu dále nerozšiřoval a neupozorňoval na ni. Přes všechny nepříjemnosti dosáhla knihovna v tomto roce svého vrcholu. Měla 2 000 čtenářů a 77 468 výpůjček!

Knihovna plnila za protektorátu čestně svůj úkol: udržet mezi lidmi víru ve spravedlivou věc Československa a ve vítězství demokratického ideálu. Berounská knihovna se nenechala válkou zničit, bojovala a 2. června 1945 mohla uspořádat první poválečnou schůzi knihovní rady. Knihovna získala zpět své prostory, opět začala půjčovat dříve zakázané knihy a mohla se dále rozvíjet. Proběhly však znatelné personální změny. Pobytu v Osvětimi podlehl bývalý předseda knihovní rady Štěpán Konopík a Josef Poch odešel na Ministerstvo školství a osvěty (kde měl svými odbornými znalostmi sloužit celému čl. knihovnictví). 1. ledna 1946 na jeho místo nastoupil nový knihovník, Dr. Viktor Palivec (rodák z Příbrami, působil v největších pražských knihovnách, básník, knihovník, bibliograf).

Roku 1946 knihovna oslavila 50 let od založení. Uspořádala výstavu, která byla zahájena v městské čítárně za účasti zástupce ministerstva školství a zemské osvětové rady, a vydala pamětní publikaci. Za zmínku také stojí, že v roce 1947 knihovnu navštívil Emerson Grenaway z Baltimore, USA, jako přední člen UNESCO a pronesl slova uznání ke vzornému vedení knihovny.